

Întâlnirea mea cu Hristos

**Interviuri cu occidentali convertiți
la Ortodoxie**

Colecția *Apologetica*

Editori fondatori și coordonatori:

DRAGOȘ DÂSCĂ și

PR. CEZAR ȚĂBĂRNĂ

Referenți științifici:

John Behr (St Vladimir's Orthodox Theological Seminary,
New York)

Pr. Philip LeMasters (McMurry University, Abilene;
St Vladimir's Orthodox Theological Seminary, New York)

Întâlnirea mea cu Hristos

Interviuri cu occidentali convertiți la Ortodoxie

Editor

RALUCA PRELIPCEANU

Colecția *Apologetica*

Seria *Convertiri*

1

Carte tipărită cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului **TEOFAN**
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA

Iași, 2019

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Întâlnirea mea cu Hristos : interviuri cu occidentali convertiți
la ortodoxie / ed.: Raluca Prelipceanu. - Iași : Doxologia, 2019
ISBN 978-606-666-816-3

I. Prelipceanu, Raluca (ed.)

2

Imagine coperta I: Stepantsminda, Georgia. Fotografie de Michael
Bourgault. Sursa: unsplash.com, by permission
Texturi coperte: freepick.com, by permission.

© DOXOLOGIA, 2019
ISBN: 978-606-666-816-3

Redactor: Pr. Claudiu Coman
Corector: Lia Gociu
Tehnoredactor: Rema Zugravu
Design: Ștefan Pintilie
DTP: Leonard Lunguleac

Cuprins

Cuvânt înainte.....	9
---------------------	---

INTERVIURI

Belgia	17
Jean-Claude Polet (profesor de istorie și literatură la Universitatea Catolică din Louvain)	17
Danemarca	25
Jon Gissel (bizantinolog)	25
Elveția	29
Christine Chaillot (specialistă în cultul Bisericilor vechi orientale)	29
Pr. Michel Quenot (preot la Fribourg, iconolog)	41
Finlanda	51
Jopi Haari (doctor în muzică și cantor)	51
Jukka Mantymaki (doctorand în Teologie)	58
Franța	63
Emmanuel Astier (președintele <i>Asociației tinerilor ortodocși din Franța</i>)	63
Hélène Bléré (iconar)	70
Pr. Marc-Antoine Costa de Beauregard (protopopul de Franța al Mitropoliei Ortodoxe Române)	85

Arhim. Placide Deseille (Starețul Mănăstirii „Sfântul Antonie cel Mare”, Drôme)	98
Arhim. Simeon Cossec (Starețul Mănăstirii „Sfântul Siluan”, Normandia)	113
Jean-Jacques Séguin (regizor)	129
Marie Christiane Torrance (istoric, mama patrologului Alexis Torrance)	140
Germania	149
Cornelia Delkeskamp-Hayes (editor specialist bioetică creștină)	149
Gregor Fernbach (fondatorul și directorul Editurii <i>Hagia Sophia</i>)	175
Johannes Wolff (compozitor, editor)	179
Schiarhim. Justin Rauer (Schitul „Sfântul Spiridon”, Geilnau)	187
Irlanda	199
Bruce Clark (ziarist la <i>The Economist</i>)	199
Marea Britanie	203
Arhim. Deiniol (singurul preot ortodox din Țara Galilor)	203
Marina Carrier (soră la mănăstirea românească de pe Insula Mull)	217
Mary Laura Rollason	229
Noua Zeelandă	235
Aidan Hart (iconograf)	235

Olanda	247
David den Boer (antreprenor)	247
Maica Maria (Stareța Mănăstirii „Nașterea Maicii Domnului”, Asten)	253
SUA	265
Lyn Breck (psihoterapeut, soția Părintelui profesor John Breck)	265
George Wilkinson (pseudonim, fost musulman, a cerut să nu i se dezvăluie adevărata identitate)	277
John Maddex (directorul postului de radio <i>Ancient Faith</i> și al editurii asociate)	289
Suedia	301
Arhim. Dorotei Frosner (Mănăstirea „Sfânta Treime”, Göteborg)	301

ANEXĂ

Japonia

Nobuyuki Gheorghe Nukina (maestru de karate)	311
--	-----

Cuvânt înainte

În cei opt ani pe care i-am petrecut în Franța, și unul în Italia, am avut bucuria să cunosc numeroase persoane care au îmbrățișat Ortodoxia la o vârstă adultă. De multe ori, aceste persoane aveau o trăire superioară față de cea pe care o aveam noi, cei proveniți din țări de tradiție ortodoxă, Ortodoxie pe care însă mulți dintre noi nu o prețuim la adevărata ei valoare. De multe ori, m-am rușinat în fața lor. Și cred că nu numai eu, ci mulți dintre cei care provenim din țări de tradiție ortodoxă, care am primit Botezul și harul Domnului încă din fragedă pruncie, ne simțim adesea rușinați în fața adâncimii trăirii ortodoxe pe care o au acești oameni, care, adeseori, prin alegerea de viață pe care au făcut-o, au ridicat o barieră între ei și familiile lor, între ei și anturajul lor. De multe ori convertirea la Ortodoxie a adus cu sine o schimbare radicală a vieții acestor persoane. Și mă întreb: oare câți dintre noi am fi avut curajul să facem aceste alegeri în locul lor? Din păcate, adesea nu prețuim îndeajuns darul peceții Duhului Sfânt pe care îl primim încă din fragedă copilărie, și care separă oile lui Hristos de restul. Duhul Sfânt, pe Care Îl primim în Taina Mirungerii efectuată odată cu Sfântul Botez, este Cel care ne călăuzește la deplinătatea adevărului, care este Hristos. El ne arată calea către Împărăție și cheia Împărăției, căci numai cei ce s-au născut din apă și din duh pot intra în Împărăția cerurilor; numai aceștia Îl pot vedea pe Hristos, dar nu cu ochii trupești, ci, după cum spunea Doamna Hélène Bléré, a cărei poveste de viață o veți afla în următoarele pagini, cu ochii duhovnicești. Așadar, acești oameni au făcut alegerea de a deveni din oameni trupești oameni duhovnicești, întorcându-se și orientându-și viața

către Hristos, primind Darul pe care Tatăl îl dă celor ce cred în Fiul, adică Duhul Sfânt.

Se spune că până la sfârșitul veacului Evanghelia va fi vestită la toate neamurile [cf. Mt. 24, 14]. În ultimii ani a avut loc în țările occidentale un fenomen de secularizare cu care se confruntă din ce în ce mai mult și țările Europei răsăritene, care a dus la îndepărtarea omului de Creatorul său și la orientarea vieții sale în jurul unor false valori. Statul și omul însuși au cedat ispitei, aceea de a se pune pe sine în locul lui Dumnezeu. În Franța, de exemplu, acest lucru se petrece de la Revoluția Franceză încoace. De aici a apărut și nevoia recreștinării acestor țări. O misiune foarte mare îi revine Bisericii Ortodoxe care, datorită contextului politic și mișcărilor importante de populație din ultimul secol, a început să devină din ce în ce mai importantă în aceste țări. Omul este chemat astfel să se întoarcă la adevărata sa natură, care este Ortodoxia, de care aceste țări s-au îndepărtat încă de la Marea Schismă din 1054. Exemplele de viață cuprinse în paginile acestei cărți ne arată că Domnul are căi minunate prin care ne cheamă. Aceste căi prin care El ne cheamă sunt unice pentru fiecare dintre noi, și tainice în același timp și țin de relația personală a fiecăruia cu Dumnezeu. În inima unora Dumnezeu sădește o căutare și îi conduce, dacă ei voiesc, în urma unei sinergii, adică după o împreună-lucrare, la Adevăr, care este Hristos Însuși. Acesta este, de pildă, cazul lui Jean-Claude Polet, pe care căutarea duhovnicească l-a purtat prin toate religiile, în cele din urmă ajungând la adevărata fire a omului care este Ortodoxia. Alții, convertirea s-a petrecut chiar fără aparenta voie a omului, cum este cazul Doamnei Hélène Bléré, care s-a convertit în fața unei icoane într-o biserică la care nici nu a vrut inițial să meargă, sau al lui Christine Chaillot, ale cărei urechi s-au deschis auzind dintr-o dată cuvântul lui Dumnezeu într-o țară din Orientul Îndepărtat. În cazul lui Andrew Torrance, o boală trupească, împletită cu o neliniște duhovnicească și cu dragostea soției, care s-a dovedit a fi un instrument al Domnului, l-au condus la Ortodoxie. În cazul soției sale, convertirea s-a petrecut ca urmare a deciziei persoanelor dragi din jur, adică a soțului și a fiicei sale.

Iată câte căi personale are Domnul, prin care să ne cheme pe fiecare dintre noi în mod minunat! Unele dintre aceste persoane au fost credincioase și înainte, doar că nu ajunseseră la adevărata credință, care este Ortodoxia, ci au cunoscut doar adevărurile parțiale ale celorlalte credințe sau confesiuni creștine, precum Părinții Placide, Simeon, Justin, Dorotei, John Maddex și alții, a căror poveste de viață o veți descoperi în paginile acestei cărți, în timp ce, de exemplu, Hélène Bléré era atee, George Wilkinson devenise musulman, iar Christine Chaillot se îndepărtase de Biserică.

Mi s-a întâmplat în multe rânduri să aud voci care condamnavă faptul că persoane de alte credințe și confesiuni pot pătrunde în Biserica Ortodoxă. Dar una este împreună slujirea cu cei de altă religie, și cu totul altceva faptul că persoane de alte credințe și confesiuni pot vizita o biserică ortodoxă, sau asista la slujbe ortodoxe. Apostolii înșiși au predicat neamurilor păgâne și chiar Sfinții Părinți nu interzic persoanelor nebotezate intrarea în biserică. Păgânii care se pregăteau pentru Botez aveau voie să asiste la Sfânta Liturghie până la „ectenia catehumenilor”. De ce? Pentru că fără harul Duhului Sfânt, care este primit în Taina Botezului, omul, cu mintea sa neîndumnezeită de har, nu poate pricepe Jertfa lui Hristos. Dar cei care au fost botezați deja într-o altă confesiune creștină au cunoștință despre Jertfa lui Hristos. Poate oare un om nebotezat ortodox care pășește în biserică să întineze cu ceva Biserica lui Hristos? Ea este și rămâne desăvârșită, și niciun om nu o poate întina sau nu-i poate știrbi sfințenia. Oare putem noi să știm dacă acești oameni sunt chemați sau nu acolo de Dumnezeu, și dacă harul nu-i va atinge și nu vor deveni ortodocși? Oare nu știrbim noi, cei botezați ortodox, prin păcatele noastre autoritatea Bisericii lui Hristos, deoarece oamenii ne asociază pe noi, credincioșii, cu Biserica din care facem parte? Noi, creștinii ortodocși, suntem chemați să fim martori ai lui Hristos, adică să propovăduim lumii dreapta credință, dar nu prin violențe fizice sau verbale, ci prin comportamentul nostru.

De multe ori, după cum mărturisește un părinte misionar, care a dorit să-și păstreze anonimatul, acești oameni iau mai în

serios noua lor viață și angajamentul pe această cale decât noi, cei botezați ortodox încă din fragedă pruncie, și ar putea să ne fie modele. Părintele dădea exemplu un cuplu româno-belgian, în care soția este româncă și soțul belgian. Prima oară când au venit la mănăstire soțul nu era ortodox, și a participat împreună cu soția la Sfânta Liturghie. Se vedea că omul este foarte atent, căutând să priceapă cele ce se petrec și făcând aceleași gesturi ca și ceilalți oameni din biserică. Atunci când a venit momentul Sfintei Împărtășanii și soția s-a apropiat de Sfântul Potir, soțul a vrut să-i urmeze, dar soția i-a explicat că acest lucru nu era cu putință pentru că el nu era botezat. Foarte nemulțumit, omul s-a întors la locul său. La sfârșit i-a spus soției: „Acesta era cel mai important dintre momentele Liturghiei, Jertfa lui Hristos, și eu nu am putut să iau parte la el!”, și a întrebat imediat cum se poate boteza. Soția i l-a prezentat părintelui, care i-a explicat că botezul necesită o pregătire și că nu putea fi botezat imediat, așa cum își dorea. Cuplul s-a întors în Belgia, și acolo soțul a căutat cea mai apropiată parohie ortodoxă, unde a mers să se pregătească pentru Botez. După Botez a devenit un foarte bun credincios. El este cel care duce cei doi copii în fiecare săptămână și de sărbători la biserică, atunci când soția sa lucrează, și întreaga familie revine în fiecare vară la mănăstire. Iată că omul acesta de altă confesiune a avut această descoperire, că Sfânta Liturghie are de fapt drept scop Jertfa neîntreruptă a lui Hristos, pe Care noi Îl primim în Sfânta Împărtășanie. Ne împărtășim cu Hristos, mulțumindu-I astfel pentru Jertfa Sa, pentru viața Sa pe care o primim în acest mod și noi în vinele noastre. Iar pregătirea pentru Sfânta Împărtășanie este o mică jertfă care se cere din partea noastră pentru a putea participa la Jertfa cea mare a lui Hristos, pentru a ne asemena Lui și a schimba viața noastră trecătoare cu viața Sa cea veșnică.

Din multe puncte de vedere, aceste persoane sunt mai smerite ca noi, și vin în țările de tradiție ortodoxă ca să învețe și să primească folos duhovnicesc, deși mulți dintre noi am putea învăța, dacă avem smerenia necesară, din experiența lor. Efortul

lor de a duce o viață bineplăcută Domnului, respectând Poruncile și adevărul lui Hristos, este cu atât mai remarcabil, cu cât ei nu trăiesc în țări de tradiție ortodoxă, unde a fi ortodox este considerat drept ceva firesc, ci prin însăși convertirea lor se găsesc în aceeași situație ca și primii creștini, aceea de a fi excluși din anturajul lor, de a fi priviți ca niște persoane excentrice, ciudate, desuete. Iar ei își asumă de bunăvoie această cruce.

Cartea aceasta își propune, printre altele, să demonstreze la o scară modestă de ce Ortodoxia este firea omului, arătând cum omul care rătăcește în credințe străine firii sale este tras de Dumnezeu către casă, regăsindu-și firea și, deci, echilibrul și armonia în Dumnezeu prin revenirea la firea cea dintâi a lui Adam, după cum spunea Părintele Rafail Noica: „Adam a fost ortodox”. Experiențele pe care aceste persoane au avut dragostea să le împărtășească cu noi demonstrează faptul că Ortodoxia este firescul lucrurilor. Dar *nimeni nu poate să vină la Mine dacă nu-l trage pe el Tatăl* (Ioan 6, 44). Omul revine în casa Tatălui căzând pe grumazul Lui cu toată povara sa, așa cum Fiul risipitor, care rătăcise în pământ străin, revine în sânurile Tatălui. Atunci omul înțelege că acesta este tot sensul existenței sale: viața în Hristos și prin Hristos în comuniune cu ceilalți.

RALUCA PRELIPCEANU

Interviuri

BELGIA

Jean-Claude Polet

Pe Profesorul Jean-Claude Polet l-am reîntâlnit la colocviul „Întâlnirea cu duhovnicul: Părintele Sofronie Saharov” (Iași, 2016). Este profesor emerit de literatură la Facultatea de Filosofie și Litere din cadrul UCL (Université Catholique de Louvain) și la Universitatea „Notre-Dame de la Paix” din Namur. Este, în același timp, secretarul Asociației „Sfântul Siluan Athonitul”.

Profesorul Jean-Claude Polet a avut amabilitatea de a ne împărtăși experiența sa privitoare la relația cu Părintele Sofronie Saharov, care a avut un rol decisiv în convertirea sa la Ortodoxie, dar în același timp ne-a vorbit despre efectele acestei convertiri asupra vieții sale personale și despre diferențele dintre slujbele catolice și cele ortodoxe, ca și despre cum s-ar putea ajunge la o unitate între catolici și ortodocși în Duhul Sfânt.

Cum ați ajuns la Mănăstirea „Sfântul Ioan Botezătorul”?

Este o poveste lungă, dar voi fi succint. Aveam o căutare duhovnicească ce m-a purtat un pic prin toate religiile: de la hinduism la religiile creștine, trecând prin islam. Prin naștere și educație eram catolic, dar religia catolică nu mă mulțumea: căutam ceva mai mult și mai bun. Un prieten mi-a sugerat că soluția nu este o religie, ci un povățuitor duhovnicesc, și atunci m-am îndreptat către un povățuitor musulman sufit, un occidental convertit. L-am întâlnit, dar acesta mi-a spus: „Nu există religie mai bună decât cea creștină, iar dacă tot căutați un povățuitor duhovnicesc, de ce nu mergeți la Părintele Sofronie?”.

Un musulman v-a spus așa ceva?!

De fapt era creștin la origine, dar se convertise la islam și devenise povățuitor musulman. Acesta îl cunoscuse pe Părintele Simeon, călugărul de referință pentru lumea francofonă din mănăstirea Părintelui Sofronie, și astfel m-a îndrumat într-o direcție pe care o mai recomandase deja altcuiva.

Cum s-a desfășurat prima întâlnire cu Părintele Sofronie?

A fost foarte simplu. Am fost mai întâi la Mitropolitul Antonie Bloom, la Londra, crezând că ar putea să devină dumnealui părintele meu duhovnicesc. Am mers la el în două rânduri, dar după cea de-a doua întrevedere, Mitropolitul Antonie mi-a spus: „Nu sunt eu cel pe care-l căutați, mergeți la Părintele Sofronie!”. Era deja a doua recomandare pe care o primeam, prima venind din partea unui îndrumător duhovnicesc musulman sufit, cea de-a doua din partea unui ierarh ortodox! M-am dus să-l întâlnesc pe Părintele Sofronie, am mers la mănăstire, dar n-am întreprins nimic special, în afara faptului că mă aflam acolo. Și părintele și-a dat seama că eram acolo, căci era o perioadă când încă nu venea multă lume la mănăstire. Ne aflam în anul 1974. Și-a dat seama că veneam pentru întâia oară. Am stat trei zile și nu s-a întâmplat nimic. Am plecat, el nu mi-a spus nimic, nici „bună ziua”, nici „la revedere”, doar m-a privit în timpul meselor. Dar când am revenit, el însuși a venit la mine și m-a întrebat: „Vreți să-mi vorbiți?”. Eu am zis că da și apoi am avut o primă întrevedere, iar în momentul acela mi-am spus că este o persoană importantă, dar numai la a treia sau a patra întâlnire, căci începusem să merg regulat la mănăstire – mergeam în fiecare lună, sau din două în două luni – am simțit în mod profund și decisiv că, neîndoielnic, Părintele Sofronie era cel care întreținea înlăuntrul meu lucrarea Duhului Sfânt și că, prin urmare, nu trebuia să mai caut în altă parte, nici nu exista o altă persoană mai potrivită.

Și cum ați ajuns să vă botezați? Îmi închipui că nu a fost o decizie ușoară.

Nu am fost rebotezat. Părintele Sofronie nu reboteza, ci făcea doar Mirungerea. Am așteptat șapte sau opt ani înainte să

iau această decizie, pentru simplul motiv că soția mea, copiii mei, părinții mei, frații și surorile mele și ale soției mele, unchii și mătușile mele, practic întreaga familie este catolică și cât se poate de practicantă. Printre rudele mele am preoți și maici catolice, deci a fost un pic dificil pentru mine să introduc un element de ruptură față de familie, iar Părintele Sofronie mi-a spus: „Nu deveniți ortodox, dacă nu simțiți o chemare imperioasă. Rămâneți catolic, nu trebuie să provocăm probleme, nu trebuie să provocăm tragedii”. Dar după o perioadă, nimic nu m-a mai putut împiedica să mă convertesc și am fugit de catolicism. M-am refugiat la Părintele Sofronie și i-am cerut Mirungerea, iar el m-a primit și a devenit nașul meu. Părintele Simeon a fost cel care a slujit la Mirungerea mea.

Cred că Părintele Simeon a avut o influență mare asupra lumii francofone, nu-i așa?

Într-adevăr. Părintele Sofronie a avut o mare influență asupra lumii francofone, astfel că în 1974, când a apărut cartea sa despre Starețul Siluan, a fost citită cu entuziasm în lumea francofonă, mai cu seamă de către catolici. Lumea ortodoxă nu era prea entuziasmată, protestanții un pic, dar catolicii au fost foarte entuziasmați. Părintele Simeon, care este traducătorul cărții în limba franceză, a avut, astfel, un rol hotărâtor în a-l face cunoscut pe Sfântul Siluan și gândirea Părintelui Sofronie în spațiul francofon și, la scurt timp după ce l-am întâlnit pe Părintele Sofronie, acesta l-a numit pe Părintele Simeon drept povățuitor al meu.

Acolo l-ați cunoscut și pe Părintele Rafail Noica?

Da, încă de la bun început, căci Părintele Rafail se afla deja acolo. Ne-am întâlnit de mai multe ori. Am avut relații foarte bune cu Părintele Rafail, era foarte simpatic, dar nu a fost nicio dată duhovnicul meu. Nu era cu putință, căci eu mersesem pentru Părintele Sofronie și îl mai aveam și pe Părintele Simeon, iar Părintele Sofronie îl desemnase pe Părintele Simeon pentru această sarcină.

Cum a primit familia decizia dumneavoastră?

Acest fapt a fost și rămâne un pic tragic. Rămâne totuși o dificultate importantă, mai ales, pentru propria familie. Dar mi-o asum. Îmi spun că e din cauză că sunt un soț și un tată prost, din cauza aceasta nu s-au convertit cu toții. Unul dintre băieții mei, cel mai tânăr, s-a convertit și el la Ortodoxie la vârsta de 35 de ani, dar a avut propriul parcurs în această direcție, iar una dintre fiicele mele s-ar putea să se convertească, dar ezită, iar per ansamblu există o absență a dialogului. Aceasta e, poate, din pricina slăbiciunilor și neajunsurilor mărturiei mele. Dar nădăjduesc că totul se va rezolva într-o bună zi în chip providențial, la fel cum multe lucruri se întâmplă în mod providențial. Acesta este punctul meu de vedere.

Într-adevăr, nu putem forța libertatea celorlalți, nu-i așa?

Părintele Sofronie mi-a spus: „Niciodată, dar niciodată să nu forțați!”. Într-un fel, eu asta am și făcut, punându-i pe ceilalți în fața faptului împlinit, nu-i așa? Și poate că am greșit, dar nu văd cum aș fi putut proceda altfel.

În ce ar consta moștenirea pe care ați primit-o de la Părintele Sofronie?

Moștenirea pe care am primit-o de la Părintele Sofronie este foarte mare și importantă. Eu cred, de altfel (poate că este un gând de mândrie), dar cred că am înțeles corect gândirea și linia duhovnicească a Părintelui Sofronie. A-i înțelege gândirea este mai puțin important, dar mi se pare mai ales că regăsesc înlăuntrul meu ceva din prezența sa, căci Duhul Sfânt pe Care mi L-a descoperit este Cel ce continuă să mi-l facă cunoscut și în acest sens există o înțelegere între Părintele Sofronie, energiile harului Duhului Sfânt și mine însumi, care ne situează într-o neîntreruptă legătură. Aceasta resimt mai presus de toate, de aceea vă spun că este foarte mare și importantă. Este importantă pentru că sunt în întregime cuprins în această relație, și este mare pentru că nu există nimic superior; și cred că este vorba de ceva tainic, căci aș putea cu dificultate să exprim altfel lucrurile.